

Aktuellt i omvärlden

Händelser med relevans för företagens konkurrenskraft och växande regioner

Politik, Ekonomi, Socialt, Teknik och Ekologi

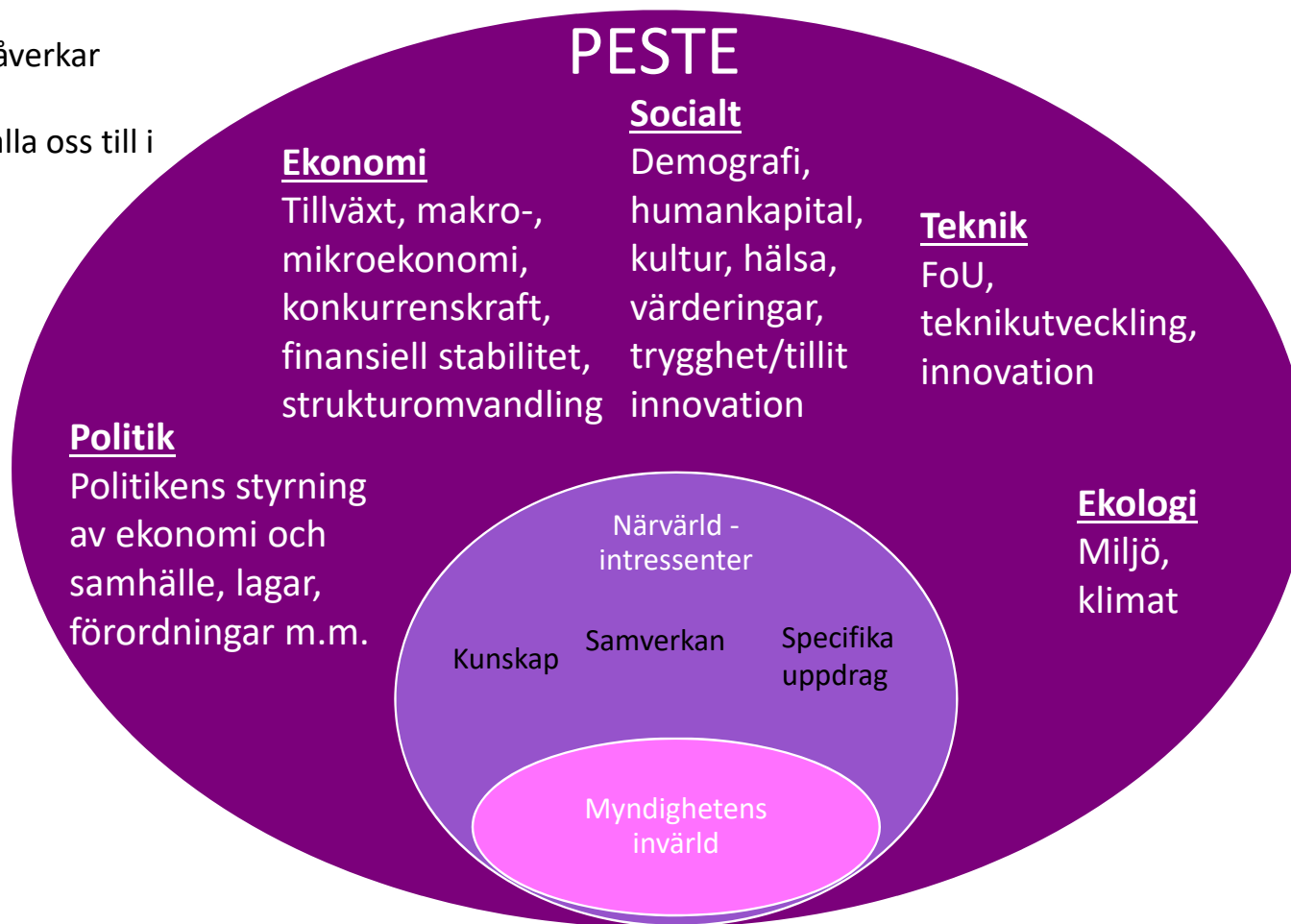
... t.o.m. 9 november

Omvärldskarta

Målbild: **Konkurrenskraften** i Sveriges näringsliv stärks och regionernas **tillväxt** ökar

Vilka områden i omvärlden påverkar målbilden?

Vilka intressenter bör vi förhålla oss till i vår verksamhet?

Omvärldspaning - Politik

- Sveriges ordförandeskap i Nordiska Ministerrådet – fokus på digitaliseringens möjligheter för små- och medelstora företag.
- Seminarium 6 nov: Brexits effekter på mode och textilbranschen. Och Kommerskollegium går vidare med sektorsanalyser av påverkan från Brexit.
- Arbetsmarknadsutredningen – delbetänkande presenterat med förslag som ska stärka Arbetsförmedlingens vägledning.

Omvärldspaning - Ekonomi

- 31 okt: World Bank Doing Business 2018
- 8 nov: Stockholmsbarometern, Stockholms handelskammare
- Ny rapport från Teknikföretagen: Sverige dyrare än konkurrentländerna
- Konjunkturrapport Skogsindustrierna och industriarbetsgivarna: ”Den globala ekonomin fortsätter sin utdragna återhämtning efter finanskrisen. Konjunkturuppgången är visserligen den längsta i modern tid men också en av de svagaste i termer av BNP-tillväxt. Det finns en tydlig nedväxling i produktivitet världen över.”
- Rapport från Tillväxtanalys om den internationella rörligheten av högkvalificerad arbetskraft som viktig faktor när det gäller innovation, forskning och tekniköverföring.
- SKL: Uppdaterad kartläggning av regionala utvecklingsresurser, dvs vilka resurser som finns att tillgå för tillväxtskapande arbete på regional nivå 2014–2016
<https://skl.se/samhallsplaneringinfrastruktur/regionalutvecklingregionbildning/regionalutvecklingsansvar/regionalutvecklingskapital.9791.html>
- Bostadsmarknaden – en ojämn utveckling med tendenser till prisfall i fr.a. Stockholm – men färre prissänkningar i sex län
- Internationell handel: EU:s Det sluts färre handelsavtal, men EU förhandlar nu med 10 länder – och 9 har just färdigställts

Omvärldspaning – Socialt och Teknik

Socialt

- Hur utnyttjar vi bäst kompetens på arbetsplatsen? Vikten av utbildningssystemet diskuteras ofta, men hur tas sedan kompetensen omhand för att höja produktivitet och tillväxt? OECD väcker frågor och ger goda exempel i ny rapport. (Better use of Skills in the workplace)
- Hur livet kan se ut 2030 - framtiden är närmare än du tror (World Economic Forum)
- Hur ser svenskarna på invandring, demokrati och förtroende för politikerna? Jättestudien European Social Survey görs vartannat år i 18 europeiska länder.

Teknik

- Okt: Amy Webb - en av världens tyngsta omvärldsanalytiker i sin årliga tech-rapport. Årets rapport har hela 159 tech-trender som bedöms få avtryck i framtiden.
<https://futuretodayinstitute.com/2017-tech-trends/>
- Rapport från Unionen: Kostnader för IT strul
https://www.unionen.se/sites/default/files/tjanstemannens_it-miljo_2017_webb.pdf
- Postnord: Ny rapport om e-handel i Europa

Omvärldspaning – ekologi

- Ny rapport från BCG: Hållbara företag ger bättre vinster
- EU kommissionen avsätter 30 miljarder euro i Horizon för banbrytande forskning och innovationer, bl.a. inom cirkulär ekonomi och förnybar energi
- Ny vägledning för cirkulära upphandlingar från EU-kommissionen. [Broschyren Public procurement for a circular economy](#) riktar sig till alla som arbetar med offentlig upphandling och är ett vägledningsdokument för cirkulära upphandlingar.
- 3 nov: Larmet från FN: den odlingsbara jorden är på väg att försvinna
- 31 okt: Ökningen av koldioxid i atmosfären var rekordhög i fjol, visar nya mätningar från FN:s klimatorgan WMO.
 - Globala temperaturmål riskerar nu att bli omöjliga att nå, befarar forskare. I fjol var ökningen av koldioxid i atmosfären 50 procent högre än snittökningen under senaste decenniet, enligt World meteorological organization, WMO. Det är en nivå som inte setts på 800.000 år.

Sverige ordförande i många regionala samarbetsorganisationer 2018

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1151377/FULLTEXT01.pdf>

31 okt: Norden, Östersjöstaternas råd och Barentssamarbetet får svenskt ordförandeskap 2018

- 2018 leder Sverige arbetet i Nordiska Ministerrådet, Östersjöstaternas råd och Barentsrådet och samordnar de informella nordiska och nordisk-baltiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetena (N5 och NB8). Ambitionen är att hitta kontaktytorna mellan dessa samarbeten och samtliga länder i Östersjöregionen för att stärka det regionala samarbetet över bredd.
- Det svenska ordförandeskapsprogrammet, med titeln "Ett inkluderande, innovativt och tryggt Norden", bygger på tre teman: Ett inkluderande Norden, Ett innovativt och hållbart Norden och Ett tryggt och öppet Norden. Digitaliseringen går som en röd tråd genom det svenska ordförandeskapsprogrammet, liksom det nu pågående norska. Sverige arbetar vidare på att genomföra den deklaration som togs av IT-ministrarna på Digital North- konferensen i april 2017. Syftet är att utveckla digitala lösningar som ökar rörelsefriheten för människor, företag, varor och tjänster i Norden.
- Sverige kommer också att arrangera en rad nordiska konferenser, bland annat om digitaliseringens och robotiseringens effekter på arbetsmarknaden, om svårigheten för utrikesfödda kvinnor att få tillträde till arbetsmarknaden i Norden, och en internationell konferens om män, jämställdhet och maskulinitet. Sverige kommer även att initiera en nordisk studie om hur pensionerna kan bli mer jämställda. Dessutom lanserar Sverige fyra treåriga projekt, där man anser att ett nordiskt kunskapsutbyte kommer att ge ett mervärde till medborgarna. Projekten handlar om:
 - Att utveckla lösningar för vård på distans. Ett delmål är att e-recept ska ha förutsättningar att fungera över landsgränserna i Norden innan år 2021.
 - Att motverka segregation för ekonomisk utsatta unga.
 - Att stödja omställningen till klimatsmarta transporter i nordiska städer
 - Att skapa en plattform för hållbar arkitektur och design, och främja industriellt byggande i trä.
- På närings- och innovationsområdet kommer Sverige att fokusera på digitaliseringens möjligheter för små- och medelstora företag. Detta omfattar testbäddar, automation och digitaliserade affärsmodeller, liksom hur den offentliga sektorn kan vara drivande genom innovationsupphandling.
- Det nya nordiska samarbetsprogrammet för närings- och innovationspolitik 2018–2021 lanseras under det svenska ordförandeskapet

Förslagen som ska stärka Arbetsförmedlingens vägledning

http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2016/08/SOU-2017_82.pdf

okt: Hur kan Arbetsförmedlingens vägledning stärkas och uppnå bättre samspel med annan vägledning

- En utredning har i uppdrag att analysera hur Arbetsförmedlingens uppdrag kan bli tydligare och hur man kan förbättra sitt samarbete med andra aktörer. Man analyserar också hur väl samspelet och ansvarsfördelningen fungerar mellan aktörer som påverkar arbetsmarknadens funktionssätt, särskilt mellan statliga myndigheter och kommuner.
- I ett delbetänkande i oktober presenterar utredningen förslag bl.a. om hur Arbetsförmedlingens vägledning av arbetssökande kan stärkas och samspela med annan vägledning.
- Slutsatser i delbetänkandet är bl.a. att kompetenskraven har höjts - gymnasieutbildning är i princip ett krav för att få en anställning. Det innebär att vägen till arbete ofta går via utbildning. Också människor som har en anställning kommer behöva ställa om och uppdatera sina kompetenser löpande.
- Vägledning kan bidra till att öka övergången från arbetslöshet till utbildning och till större generell rörlighet på arbetsmarknaden. *Vägledning definieras som stöd och information till enskilda för att underlätta val till yrke och studier.* Individer har olika vägledningsbehov eftersom de har olika karriärkompetens, dvs. förmåga att hantera förändringar, ny information och att göra val i sitt yrkesliv.
 - För vissa räcker enbart information, andra behöver orienterande vägledning med svar på enklare frågor som t.ex. behörighetsregler. Det behövs också fördjupad vägledning för vissa grupper, där man undersöker individens behov. Behoven behöver adresseras brett genom olika kanaler.
 - Den vägledning som idag bedrivs på Arbetsförmedlingen motsvarar inte de syften som framgår av bestämmelser och myndighetens interna instruktioner. Vägledningen har inte prioriterats utan är eftersatt. Den går inte i takt med de utbildningsinsatser som regeringen gjort på sistone.
- Förslag i delbetänkandet är:
 1. En digital plattform för livslång vägledning ska inrättas och drivas av flera myndigheter i samverkan. Utifrån arbetsmarknadens behov ska plattformen möta individers behov av information och orienterande vägledning inför val av studier och arbete, samt ge information om studiefinansiering och validering. Även de som arbetar på skolor ska kunna använda sig av plattformen. Tillväxtverket m fl föreslås få i uppdrag att göra en förstudie om plattformen.
 2. Arbetsförmedlingen ges i uppdrag att ta fram en genomförandeplan för hur myndighetens vägledning kan stärkas. Planen bör innehålla information om hur myndigheten avser att organisera, kvalitetssäkra och följa upp den vägledning som ges av eller på uppdrag av Arbetsförmedlingen.

Många olika signaler på ojämn bostadsmarknad

SBAB/DI/DN/: 3 Nov: Bostadsmarknaden håller på att stabiliseras, inte rasa

<https://www.dn.se/ekonomi/lagen/hetssaljare-tvingas-sanka-priset/>

- Bostadsmarknaden håller på att stabiliseras, inte rasa, enligt Anna Breman, chefsekonom på Swedbank. Prisökningarna för bostäder i Sverige kommer i stort att ligga mellan 0 och 5 procent om året, i stället för mellan 10 och 15 procent. Johan Javeus, analyschef på SEB, menar att låga räntor och en stark tillväxt talar emot ett större prisfall.
- **Samtidigt varnar man i Dagens Industri för att Sverige är väldigt likt Spanien före bostadskraschen 2007/2008.** Där tilläts bubblan inflateras tills den sprack. Huspriser accelererade fram till år 2008 och skulderna växte. Byggboomen visste inga gränser och arbetslösheten föll när den byggbaserade tillväxten lyfte.
 - Nu sätter byggandet sätter nya rekord i Sverige och hushållens skulder har ökat från 100 procent av inkomsterna år 2000 till dagens 180 procent. I Spanien gick skulderna från 70 procent år 2000 till toppen år 2007 på 130 procent. Därefter föll huspriserna med en tredjedel och ekonomin havererade när byggandet halverades från 2008 till 2014/2015.
- Signalerna från bostadsmarknaden i Stockholm är att priserna har gått ned med 10–15 procent på bara några månader, enligt flera mäklare (Di), vilket är en dystrare bild än vad som hittills synts i statistiken .
- Den statistik som SBAB-ägda Booli kom med den 3 november understryker också skiftet från säljarnas marknad till köparnas. I Stockholms län var det i oktober 2015 2,6 procent av lägenheterna till salu där utropspriset hade sänkts. Säljaren hade med andra ord sänkt priset, eller tagit bort lägenheten under en tid för att återkomma med ett lägre pris. **I oktober 2016** var andelen uppe i 4,7 procent och i oktober i år 10,7 procent - mer än en fördubbling på ett år. Motsvarande siffror för Uppsala län var 3,4, 4,0 och 13,2 procent och i Västra Götaland 3,8, 2,7 och 4,0 procent.
- **I sex av Sveriges 21 län sjönk dock andelen prissänkta lägenheter;** Dalarnas, Gävleborgs, Hallands, Kalmar, Kronobergs och Värmlands län hade alla en lägre andel prissänkningar i oktober i år, jämfört med oktober i fjol.
 - Det understryker att bostadsmarknaden i Sverige är ojämn. Det finns ännu orter där prisökningarna fortsätter att vara mycket kraftiga på årsbasis. Det är på de dyraste orterna, i synnerhet i Stockholm, som inbromsningen varit hårdast. Ytterligare en faktor spelar in när bostadsmarknaden blir mindre het: antalet lägenheter till salu var förra månaden 47 procent högre än i oktober i fjol. De senaste årens byggboom börjar nu påverka marknaden.

Upplagt för decennier av problem i Sverige

DI: Utan en ny svensk modell står snart en period av stagnation för dörren, menar ekonomiprofessor John Hassler

- Utan en ny svensk modell står snart en period av stagnation för dörren. Under ytan har dagens modell redan passerat bäst före-datum. Det varnar ekonomiprofessor John Hassler. "Tittar man på tillväxtsiffror per capita för Sverige så sjunker de nu under EU-snittet". **Regeringens egna prognoser** pekar mot en årlig BNP-tillväxt per capita på 1 procent. Det vore en halvering jämfört med snittet för de senaste två decennierna inklusive finanskrisen, påpekar han. Den svenska/nordiska modellen hyllas av alla från OECD till den nobelprisade ekonomen Joseph Stiglitz, som rätt sätt att möta globaliseringen
- Han beskriver den ursprungliga svenska modellen som världsbäst på att hålla tillväxten hög under massivt ekonomisk omvandlingstryck, fram till 1970. Särskilt framhåller han den svenska kombinationen av välfärdsstat, utbildningssystem och acceptans för ett internationellt konkurrenstryck hos starka fackföreningar. **Men efter 1970** började Sverige dala i välstånd och konkurrenskraft, plågat av inflation och upprepade devalveringar.
- "Någonstans 1970 toppade version ett av modellen. Sen följde en period av dumheter. Under 80-talet maskerades den underliggande stagnationen av en expansiv period. Men det krävdes en kris på 90-talet för att nå politiska uppgörelser om en svensk modell version två", säger John Hassler.
 - "Jag är orolig för att version två av den svenska modellen har toppat nu."
- På 90-talet gjordes bland annat genomgripande reformer av skatte- och pensionssystemet med bred parlamentarisk uppslutning. I dag vacklar Sverige än en gång under politiska låsningar trots uppenbara behov av långsiktiga reformer, konstaterar John Hassler. Dagens högkonjunktur bidrar samtidigt till att minska trycket att hantera 2010-talets stora utmaning: det växande antalet långtidsarbetslösa, framför allt bland lågutbildade utrikes födda.
 - Behoven av en bättre fungerande integration, arbetsmarknad, bostadsmarknad, skola och vuxenutbildning** blir alltmer akuta, enligt John Hassler.
- Krävs det en ny kris innan vi får en ny svensk modell?**

"Vi ska vara väldigt tacksamma att Sveriges politiska system verkar fungera bra när det är kris. Så är det definitivt inte i alla länder. Men jag skulle hoppas att man kunde göra något redan innan det blir kris. Särskilt när det gäller utanförskapet, integrationen och utbildningssystemet. Den krisen är inte alls lika akut som till exempel 90-talskrisen. Men vi lägger grunden för decennier med stora problem."

Nya och kommande frihandelsavtal för EU

Europaportalen: Förhandlingar mellan EU-kommissionen och tio länder om frihandelsavtal pågår

- Det pågår förhandlingar mellan EU-kommissionen och tio länder om frihandelsavtal, bland andra Japan och Tunisien.
- Samtidigt har förhandlingar med nio länder, t.ex. Kanada och Vietnam avslutats och några av dess avtal har trätt i kraft provisoriskt.
- Avtalet mellan EU och Kanada, kallat Ceta, är på väg att behandlas av parlamentet i EU och Kanada.
 - Europaparlamentet har sagt ja och Lettland är det första landet i EU som ratificerat avtalet. Ceta gäller provisoriskt sedan 21 september 2017.
- Förhandlingarna mellan EU och USA om det så kallade TTIP-avtalet har pausat i väntan på definitivt besked från den amerikanska presidenten Donald Trump.
- Kommissionen har också förhandlingar med Kina och Burma om investeringsskydd för företag.
- Nästa år kommer sannolikt frihandelsförhandlingar inledas med **Australien och Nya Zeeland**. De sitter redan vid förhandlingsbordet med EU rörande tjänster och miljövaror.

Brexits effekter på mode och textilbranschen

6 nov: Seminarium anordnat av UD

- Mode och textilbranschen en av de snabbast växande exportbranscherna i Sverige. Storbritannien står för ca 10 procent av svenska teko exporten.
- Ann Linde: Storbritannien är en av Sveriges viktigaste handelspartners, världens femte största ekonomi, och EUs andra största. Övergripande målet för regeringen är att få ett så pass omfattande frihandelsavtal med UK, men handeln kommer att påverka oavsett. UK har varit en mycket viktig partner till Sverige; viktigt att därför i fortsättningen ha goda handelsrelationer, och allmänt goda förutsättningar för företagande.
 - Över 1000 svenska företag i Storbritannien och över 100 000 svenskar bor där.
- Svenska mode och textilbranschen har genomgått en omvandling, med en omsättning på 300 miljarder under 2015, varav 2/3 i utlandet. Är att betrakta som en av Sveriges basnäringar. Svenskt mode är väl etablerat i UK; skapar över 60 000 jobb i Sverige. Brexit innebär försämringar jämfört med nuvarande situation, oavsett avtal. Kostnader beror till viss del om överenskommelser i förhandlingarna. Om inte börjar WTO-regelverket att gälla; vilket skulle innebära att EU tillämpar tullar mot tredje land.
- Handelsministerns intryck är att svenska företag inte är särskilt förberedda för vilka konsekvenser som kan följa av Brexit.
 - **Kommerskollegium** har fått uppdrag att analysera handelsrelationerna med UK inom sektorer som är av särskild vikt för svensk ekonomi och sysselsättning. Uppdraget ska redovisas den **31 januari 2018**.

forts. Brexits effekter ...

Business Sweden om vad företagen bör tänka på

► Områden som bedöms viktiga att hantera:

- Tullar/icke-tariffära hinder
- Valutarisker
- Arbetskraft och tillstånd
- Leverantörskedjor
- Skatter
- Lagar och regleringar

<https://www.business-sweden.se/Export/marknader/europa/Storbritannien/brexit/>

...men vad säger företagen?

- London viktigt att finnas både som inspiration och för att det är en stark marknad.
- Storbritannien viktigt för lärande och kunskap, bidrar till goda erfarenheter i svenska företag.
- För många svenska varumärken är UK största och viktigaste marknaden -> fundera över **vilka andra marknader** kan vara aktuella?
- Förbereda sig redan nu genom att **se över alternativa leverantörer**
- Oro över hur flöden och infrastruktur kommer att fungera

- Många avvaktar...men dags att agera

Stockholmsbarometern

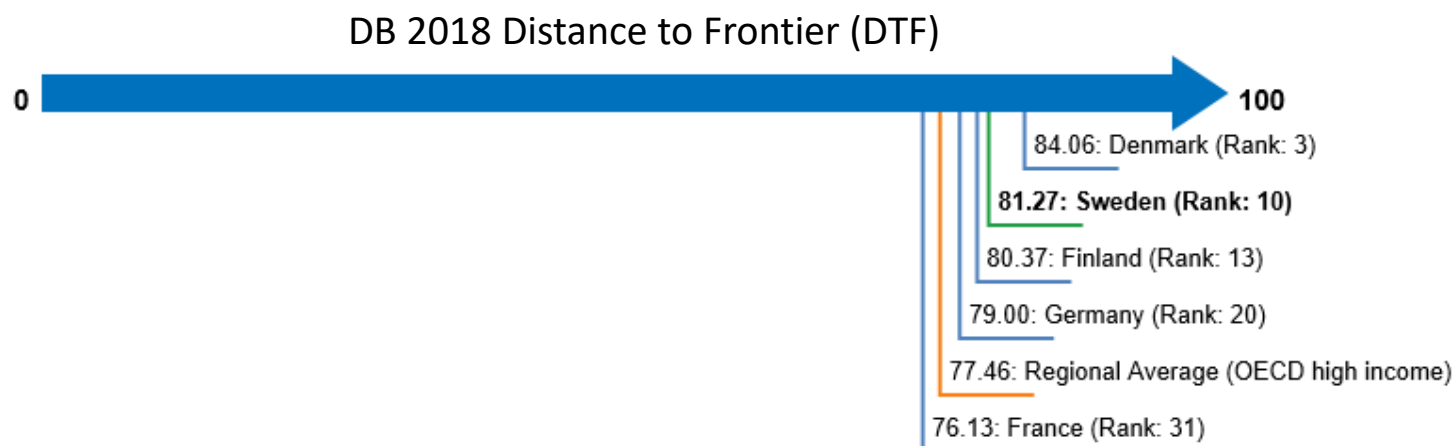
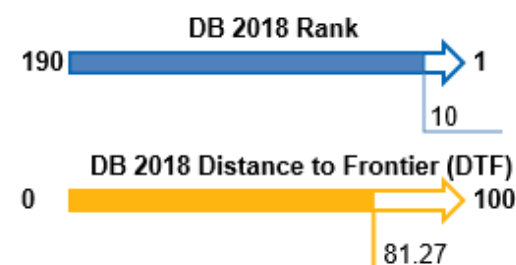
8 nov: Konjunkturbarometer Q3

- Stockholmsekonomin försvagas men går fortfarande bättre än normalt
 - Däremot försvagas konjunkturen under årets tredje kvartal, vilket beror på ett minskat förtroende hos både företag och hushåll i Stockholm.
 - Konjunkturen viker nedåt för flera branscher i Stockholms näringsliv. Bygg- och databranschen går mot strömmen. It-företagen upplever den starkaste konjunkturen på tio år.
 - Läget för jobben i Stockholm är det bästa på nästan sju år. Samtidigt förvärras den rekordhöga arbetskraftsbristen som stiger till den högsta nivån på ett årtionde.
- Orosmoln?
 - **Bostadsbrist**; med debatt om skärpt amorteringskrav
 - **Lokalbrist**
 - **Kompetensbrist** - väldigt allvarlig för Stockholms näringsliv,
 - » i kombination med kompetensutvisningar
 - Sämre **företagsklimat**; dåligt näringslivsklimat ffa i Stockholm med försämring över tid (företagsklimat.se)
 - Orolig **omvärld**

World Bank Doing Business 2018

31 okt: Sämst inom kreditgivning

- ▶ Sverige tappar en placering, till 10 av 190 länder i studien
- ▶ Sämst placering inom kreditgivning (77)

Industrins arbetskraftskostnader

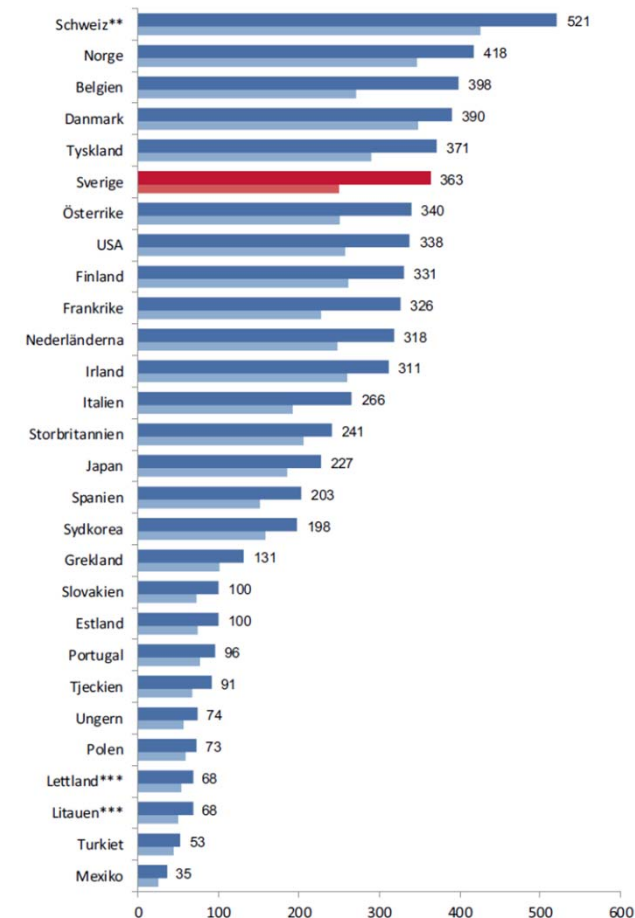
Okt: Sverige dyrare än konkurrentländerna

- En medarbetare inom tillverkningsindustrin i Sverige kostade **363 SEK per timme 2016**, vilket är mer än i många viktiga konkurrentländer.
- Den svenska kostnadsnivån var 12 procent högre än i euroområdet under 2016. I jämförelse med Västeuropa var den 6 procent högre.
- Den **årliga ökningstakten i Sverige** har varit **högre** än i Västeuropa och euroområdet under en längre period.
- Under 2016 blev kronan något svagare mot såväl euron som den amerikanska dollarn.
- Den över tid högre svenska ökningstakten för arbetskraftskostnaderna har resulterat i **ett högt svenskt kostnadsläge** – trots att kronan är jämförelsevis svag.

<https://www.teknikforetagen.se/globalassets/i-debatten/publikationer/ekonomisk-analys/industrins-arbetskraftskostnader-internationellt-2017.pdf>

KOSTNADSNIVÅN I SVERIGE ÄR HÖGRE ÄN I MÅNGA VIKTIGA KONKURRENTLÄNDER

Total arbetskraftskostnad och lön (skuggade staplar) inom tillverkningsindustrin 2016, samtliga anställda (SEK per timme)*

Källa: Teknikforetagen – i kalkylen har uppgifter från The Conference Board, International Labor Comparisons, Eurostat och OECD använts

The global mobility of skilled workers – lessons for Sweden

http://www.tillvaxtanalys.se/download/18.bc49cf015ee214460985752/1509538092170/pm_2017_14_The%20Global%20mobility%20of%20skilled%20workers.pdf

1 nov: Rapport från Tillväxtanalys

- Den internationella rörligheten av högkvalificerad arbetskraft är en viktig faktor när det gäller innovation, forskning och tekniköverföring. Rapporten analyserar globala flöden av högkvalificerad arbetskraft och hur Sverige står sig vad gäller attraktionskraft av densamma i jämförelse med några andra europeiska länder.
- **Sverige attraherar internationell kompetens:** Överlag består Sveriges utrikes födda befolkning av relativt välutbildade personer, åtminstone i jämförelse med övriga länder i studien. På sikt (1990–2010) tenderar den utrikes födda populationen att vara mer välutbildad även om den trenden åtminstone tillfälligt kan ha brutits under 2015–16 till följd av de relativt lågutbildade grupper som under den perioden kom till Sverige.
- **Kompetensen utnyttjas ofta dåligt:** Jämfört med andra länder ligger Sverige i den undre delen när det gäller att effektivt utnyttja den utrikes födda befolkningen på arbetsmarknaden. Den relativt låga anställningsgraden för utrikes födda jämfört med inrikes födda gäller för både män och kvinnor i Sverige, oavsett utbildningsnivå. Faktorer som gör det svårare för utrikes födda att assimileras i Sverige är tex. höga minimilöner, få tillgängliga arbeten för lågutbildade samt strikta anställningsskyddslagar.
- **Policy har betydelse:** Ett par generella regler för länder som vill dra till sig och behålla hög-kvalificerade personer: "låta dem komma", skapa mindre restriktiv immigrationspolitik, åtminstone när det gäller högkvalificerade personer. För det andra: "låta dem stanna"; tydliga vägar till permanent uppehållstillstånd och så småningom medborgarskap för högkvalificerade personer som kommer till Sverige med tillfälliga arbetstillstånd.

European Social Survey om bl.a. vår syn på invandring och demokrati

<http://www.europeansocialsurvey.org/>

8 nov: Den nya undersökningen visar att Sverige fortfarande är en udda fågel i Europa i många frågor.

<https://www.svd.se/stor-studie-sa-sticker-svenskarna-ut-i-europa#sida-2>

- Jättestudien European Social Survey görs vartannat år i 18 europeiska länder. Runt 1 500 svenskar deltagit (av 34 837 individer) sticker Sverige fortfarande ut.
- Sex av tio svenskar tycker att invandrare gör Sverige till ett bättre land i varierande skala, näst mest i undersökningen och långt över många andra länder. I Tyskland exempelvis är siffran 38 procent och i Estland 22 procent.
- **Bara 17 procent tycker** att invandrare gör Sverige sämre. Det är bara Island av de 18 länderna i undersökningen som har en lägre siffra.
- Svenskarna är överlag nöjda med hur demokratin fungerar i det egna landet. I Schweiz, Norge och Sverige är man minst missnöjda. Bara 1,5 procent svenskar säger sig vara extremt missnöjda, jämfört med var tionde i Slovenien.
- **De länder som är mest** missnöjda med hur demokratin fungerar i det egna landet är Ryssland, Frankrike och Slovenien.
- Siffrorna har dock sjunkit. Sedan 2012 har tio procentenheter gått från att vara nöjda till att bli missnöjda.

Kan Sverige konkurrera om högkvalificerad arbetskraft?

Okt: Tillväxtanalys i ny rapport om globala flöden av högkvalificerad arbetskraft och vad vi kan lära från några andra länder

<http://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/pm/pm/2017-11-01-the-global-mobility-of-skilled-workers--lessons-for-sweden.html>

- Den internationella rörligheten av högkvalificerad arbetskraft är en viktig faktor när det gäller innovation, forskning och tekniköverföring. Under de senaste decennierna har vi fått se en snabb ökning av det globala talangflödet tillsammans med en hårdnande konkurrens mellan företag, universitet och länder där alla är intresserade av att locka till sig de bästa förmågorna.
- Överlag består Sveriges utrikes födda befolkning av relativt välutbildade personer, åtminstone i jämförelse med övriga länder i studien (Finland, Danmark, Norge, Frankrike, Tyskland och Nederländerna). Detta gäller både för män och kvinnor. Sverige får också in mer humankapital än man förlorar genom den internationella migrationen och landet utmärker sig vad gäller attraktion av högkvalificerade kvinnor. På sikt (1990–2010) tenderar den utrikes födda populationen att vara mer välutbildad även om den trenden åtminstone tillfälligt kan ha brutits under 2015–16 till följd av de relativt lågutbildade grupper som under den perioden kom till Sverige.
- Vid en jämförelse med andra länder förefaller Sverige ligga i den undre delen när det gäller att effektivt utnyttja den utrikes födda befolkningen på arbetsmarknaden. Den relativt låga anställningsgraden för utrikes födda jämfört med inrikes födda gäller för både män och kvinnor i Sverige, oavsett utbildningsnivå. Tidigare studier har fastställt särskilda faktorer som gör det svårare för utrikes födda att assimileras i Sverige – till exempel höga minimilöner, få tillgängliga arbeten för lågutbildade samt strikta anställningsskyddslagar. Trots dessa hinder tenderar alla grupper av invandrade människor efter en viss tid i Sverige att förbättra sysselsättningsgraden, att få högre löner och att flytta uppåt i hierarkin.
- Trots bristen på ett perfekt recept för att locka till sig högkvalificerad arbetskraft från andra länder, finns det ett par generella regler för länder som vill dra till sig och behålla hög-kvalificerade personer. För det första behöver man "låta dem komma", vilket innebär att skapa en mindre restriktiv immigrationspolitik, åtminstone när det gäller högkvalificerade personer. Flera nordiska länder har ganska restriktiva principer som minskar företagets möjligheter att vid behov anställa kvalificerad arbetskraft från utlandet. För det andra behöver man "låta dem stanna". Det måste alltså finnas tydliga vägar till permanent uppehållstillstånd och så småningom medborgarskap för högkvalificerade personer som kommer till Sverige med tillfälliga arbetstillstånd.
- Andra överväganden handlar bland annat om att skapa möjligheter till arbete för inter-nationella studenter efter examen. Många länder välkomnar utländska studenter, men saknar planer på hur man ska kunna behålla dessa nyutbildade personer när de väl är klara för arbetsmarknaden. Slutligen är det viktigt att inse att många utrikes födda tenderar att ständigt vara underutnyttjade på värdländernas arbetsmarknader. Skälen till detta är bland annat svårigheter med arbetstillstånd, språkkrav och så vidare. Genom att ta hänsyn till dessa faktorer och minska deras inverkan med väl utformade policyer, möjligheter till språkutbildning och andra resurser kan invandringens positiva effekter ökas.

Hur använder vi kompetensen på arbetsplatsen?

Okt: OECD i ny rapport om hur vi använder kompetensen – och hur viktigt det kan vara för produktivitet och den lokala arbetsmarknaden

Key lessons and recommendations

Spaning – Sigrid Hedin

http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/ocd/employment/better-use-of-skills-in-the-workplace_9789264281394-en#.WgL766LGtQE#page1

Skills utilisation should be identified as a priority across policies in addition to being the focus of targeted local interventions

Leadership by employers and high levels of employer and worker engagement is required

Specialised, technical expertise is needed to get employer buy-in and affect change

Initiatives should be strategically targeted to SMEs in order to maximise effectiveness and efficiency

Multi-faceted interventions are needed – both at the level of workplaces and local economies

Postnord E-handelsrapport 2017

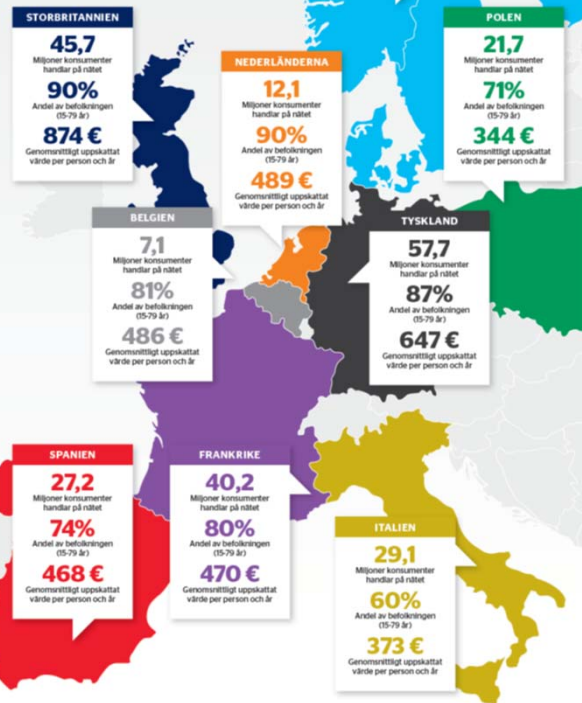
Nov: Allt fler européer e-handlar från sin mobiltelefon eller surfplatta

➤ <https://www.postnord.com/globalassets/global/sverige/dokument/publikationer/2017/e-handeln-i-europa-2017.pdf>

Översikt

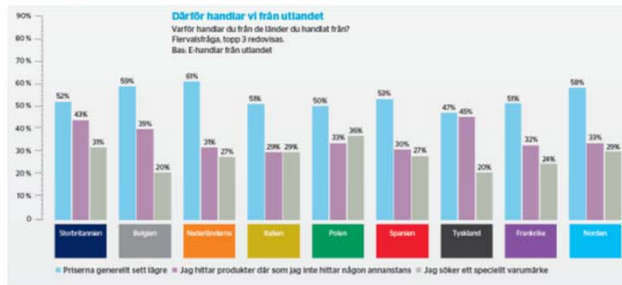
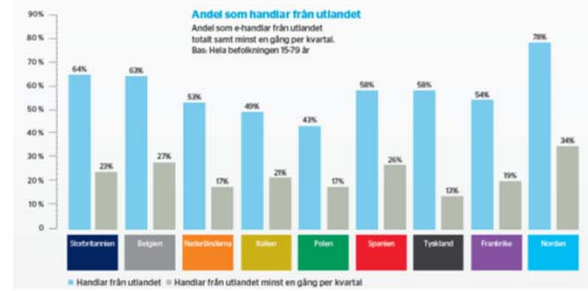
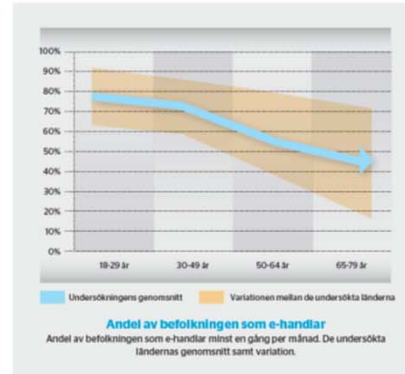
Den europeiska e-handelsmarknaden

Andel och värde avser hela befolkningen mellan 15 och 79 år. Andelen som e-handlar är beräknad utifrån frågan "Utgår du ofta handlar du varor på internet?" (Bas: Hela befolkningen 15-79 år) och avser samtliga respondenter minus de som svarat "Aldrig" eller "Osklar, vet ej". Detta är samma metod som använts i tidigare rapporter.

Generationsglapp skapar enorm potential

Det finns stora skillnader i andelen som e-handlar när det kommer till ålder. I de flesta länder handlar personer under 50 år i betydligt högre utsträckning på nätet än personer över 50 år. Med tiden går det, förutsatt att inga drastiska beteendeförändringar äger rum, att anta att denna brytpunkt skjuts uppåt i åldrarna. Det sker på så sätt en organisk e-handelsstilväxt när nya digitalt vana konsumenter tillkommer. Det digitala generationsglappet kommer på så sätt successivt att minska över tid.

Webbutiken behöver fokusera på pris, information och språk

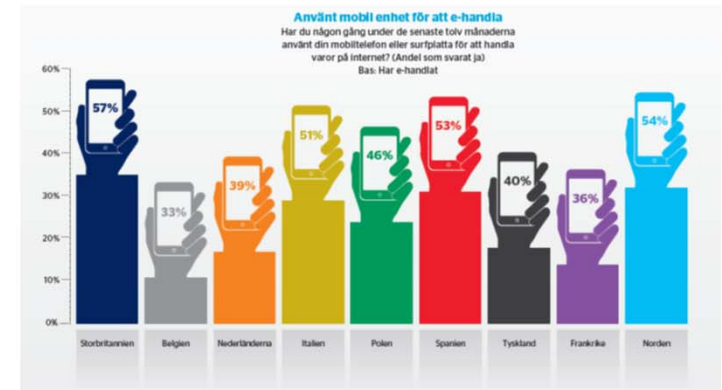
Fysiska butiker har en konkurrensfördel gentemot e-handeln i och med det personliga mötet som exempelvis gör det möjligt att ställa frågor, få råd och även känna på varan. I nätbutiken behöver dessa egenskaper ersättas med något annat för att attrahera konsumenterna. Enligt de europeiska e-handelskonsumenterna finns det några faktorer som är viktigare än andra:

PRIS - Konsumenterna anser att det är allra viktigast att webbutiken erbjuder ett tydligt totalpris. Vidare föredrar runt fyra av tio konsumenter även den webbutik som erbjuder lägst pris. Detta tycks vara viktigast i länder med en

något svagare samhällsekonomi som exempelvis Spanien och Italien.

INFORMATION - Produktegenskaper, bilder och videor. Att webbutiker använder flera sätt att beskriva en vara uppskattas och krävs av konsumenterna när det är dags att ta ett köpbeslut.

SPRÅK - En av den internationella e-handels grundförutsättningar är att konsumenterna förstår språket i webbutiken. Många e-handlare väljer därför att etablera både butik och kundtjänst på det lokala språket.

Total Societal Impact: Vikten av ett samhällsperspektiv i företags strategier

Nov: Boston Consulting Group om vikten av att företagsledare ser företagens inverkan på och roll i hela samhället

- ▶ Corporate leaders are rethinking the role of business in society. Several trends are behind the shift.
 - Stakeholders, including employees, customers, and governments, are pressuring companies to play a more prominent role in addressing **critical challenges such as economic inclusion and climate change**.
 - Companies need to add a lens to strategy setting, one that considers what we call **total societal impact (TSI)**. TSI is the **total benefit to society from a company's products, services, operations, core capabilities, and activities**.
 - ▶ Companies that recognize these shifts and actively rethink how to improve their TSI stand to reap concrete business rewards.
 - First, adding the TSI lens drives them to identify and address activities that over time can undermine a company's performance and ultimately even threaten its survival.
 - Second, **the TSI lens leads companies to spot completely new opportunities**—both internal and external. The most prominent include the following:
-

- Opening Up New Markets
- Spurring Innovation
- Reducing Cost and Risk in Supply Chains
- Strengthening the Brand and Supporting Premium Pricing
- Gaining an Advantage in Attracting and Retaining Talent
- Becoming an Integral Part of the Economic and Social Fabric

https://www.bcg.com/Images/BCG-Total-Societal-Impact-Oct-2017-R_tcm9-174019.pdf

Hur livet kan se ut 2030 - framtiden är närmare än du tror

31 okt: En framtidsspaning från Global Future Councils årsmöte

<https://www.weforum.org/agenda/2017/10/tech-life-predictions-for-2030>

- Fem teknologier som har god chans att prägla Framtiden
 - Skärmarna försvinner - Light Field Displays ger 4D-bilder direkt på näthinnan
 - Genetiskt skräddarsydda husdjur med hjälp av CRISPR (Continuous Regularly Interspersed Short Palindromic Repeats)
 - “Biofacturing” – allt från kött till bildelar och hus tillverkas på biologisk väg
 - Reklam allmer påträngande – men grunden för finansiering av produktutvecklingen
 - Implantat – reservdelsmänniskan med superkrafter blir det nya normala

When will the future arrive?

800 technology executives and experts from the information and communications technology sector were surveyed as part of our *Technology Tipping Points and Societal Impact* report

Technology tipping points expected to occur by 2025	Percentage of respondents
10% of people wearing clothes connected to the internet	91.2
The first robotic pharmacist in the US	86.5
The first 3D-printed car in production	84.1
5% of consumer products printed in 3D	81.1
90% of the population with regular access to the internet	78.8
Driverless cars equalling 10% of all cars on US roads	78.2
The first transplant of a 3D-printed liver	76.4
Over 50% of internet traffic to homes for appliances and devices	69.9
The first city with more than 50,000 people and no traffic lights	63.7
The first AI machine on a corporate board of directors	45.2

Source: World Economic Forum, Technology Tipping Points and Societal Impact report, 2015

EU kommissionen avsätter 30 miljarder euro för banbrytande forskning och innovationer

3 nov: Bl.a. inom migration, digitalisering, cirkulär ekonomi och förnybar energi

Spaning – Axel Nekham/Christina Imander

- EU-kommissionen avsätter 30 miljarder euro för att finansiera banbrytande forskning och innovation inom åtgärder som stöder kommissionens prioriterade områden, däribland cirkulär ekonomi och förnybar energi.
- Finansieringen kommer löpa under **perioden 2018-2020** och majoriteten av medlen kan sökas offentligt av forskare, företag och andra organisationer inom EU.
- Forskningsanslaget är en del av Horizon 2020, där EU under perioden 2014-2020 har avsatt 77 miljarder euro. Under de kommande tre åren har kommissionen beslutat att söka större påverkan genom att **fokusera anslagen inom färre områden med större budget.**
- Inom budgeten ryms bland annat forskningsanslag om: 3,3 miljarder euro för en klimatrezilient framtid, 1 miljard euro för cirkulär ekonomi samt 2,2 miljarder euro för förnybar energi, varav 200 miljoner euro öronmärks för stöd att utveckla och producera nästa generations batterier för eldrift.
- Därutöver finansieras även bland annat forskning kring migration och digitalisering.
- I samband med beskedet av den nya inriktningen för Horizon 2020 lanserar kommissionen även första fasen för Europeiska Innovationsrådet, vars syfte är att stödja entreprenörer, småföretag och forskare med finansiering, rådgivning och nätverk för att kunna skala upp banbrytande idéer på internationell nivå

Larmet från FN: Jordbruket kan vara över om 60 år

3 nov: FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation har tidigare varnat för att vi bara har 60 år av jordbruk kvar

- FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation har tidigare varnat för att vi bara har 60 år av jordbruk kvar – om den odlingsbara jorden fortsätter försvinna i samma takt som i dag.
- Medan tiden är knapp och efterfrågan enorm tar det dessvärre 1 000 år för tre centimeter jord att bildas, skriver FN i en artikel i Scientific American.
- Världens befolkning har ökat dramatiskt det senaste året. FN beräknar att vi kan bli över 13 miljarder människor på jorden år 2100.
 - FN beräknar att 70 procent mer mat måste produceras under de kommande 30 åren, säger Thomas Kätterer, professor vid Sveriges lantbruksuniversitet
 - Det blir omöjligt att producera så mycket mat på samma yta vi har i dag om vi inte vårdar marken. Och så har vi problematiken med att jorden försvinner i havet eftersom det eroderar bort.
- Samtidigt är Kätterer tveksam till att jordbruket skulle upphöra helt om 60 år eftersom den nuvarande takten som odlingsjord försvinner kan påverkas genom bättre jordbruksmetoder.
 - Det kommer finnas jordbruk kvar, men problemet är att om vi inte kan producera den mat som behövs leder detta till folkvandringar och konflikter. Det kan man se redan i dag; en stor del av konflikterna kan härledas till resurser.

Aktuell debatt

Datum / Källa	Händelse
3 nov Vertikals http://vertikals.se/charlotta/2017/11/03/vilka-kommuner-ar-bast-pa-integration/	Tog de med bäst förutsättningar emot flest nyanlända? Och vilka kommuner är bäst på integration? Professor i nationalekonomi Charlotta Mellander räknar på mottagande och utfall i mottagandet av nyanlända. Hon konstruerar ett integrationsindex med tre delar – segregation, andel förvärvsarbetande och lönekvoten – och rankar Sveriges kommuner. De kommuner som får högst (bra) värde på vårt integrationsindex är Lerum, Kungsbacka, Håbo, Vaxholm och Vallentuna, följt av Gnesta, Lomma, Österåker, Ekerö och Mörbylånga. Det är alltså relativt många storstadskommuner som ligger högt på listan. På andra sidan av skalan – de som ligger sämst till på detta integrationsindex – finns Storfors, Övertorneå, Töreboda, Ånge och Ronneby, följt av Åsele, Vilhelmina, Bollnäs, Borlänge och Lessebo. Gemensamt för dessa kommuner är att det inte har någon direkt draghjälp av någon närliggande stark ekonomisk motor. Och - de kommuner som 2015 hade <i>sämre</i> integrationsförutsättningar var samtidigt de som tog emot <i>fler</i> asylsökande per invånare.
Entreprenörskapsforum 6 november	Företagare tar risker och det händer att de misslyckas. Samtidigt är företagande viktigt för Sveriges välstånd. Konsekvenserna av ett misslyckande får inte vara alltför brutala – det måste vara möjligt för en företagare att få en andra chans. I en ny rapport föreslår Roger Persson Österman, professor Stockholms universitet, att företrädaransvaret för skatter, i dess nuvarande utformning, bör tas bort. http://entreprenorskapsforum.se/wp-content/uploads/2017/11/NaPo_Foretradaransvar_webb.pdf
30 okt Svd https://www.svd.se/turismen-till-sveriges-natur-maste-styras-upp	”Turismen till Sveriges natur måste styras upp” En växande turism i den svenska naturen riskerar att leda till konflikter och problem. Därför vill vi skapa en nationell överenskommelse som inkluderar vägledning, goda exempel och förslag till avtal mellan turismföretag och markägare, skriver företrädare för flera organisationer.

Aktuell debatt

Datum / Källa	Händelse
27 okt DN Opinion https://www.dn.se/debatt/daligt-vetenskapligt-stod-for-satsning-pa-eliforskare/	"Forskning är inte sport – satsa på fler än de bästa" Forskning är inte friidrott, skriver professor Göran Arnqvist på DN Debatt. Han menar att det i dag, liksom modellen som används inom idrotten, satsas mycket pengar på "starka" miljöer och "excellenta" forskare med målet att vinna internationella vetenskapliga framgångar – nya rekord och nya medaljer. Men forskning bör snarare liknas vid "kollektiv internationell fotboll där alla spelar i samma lag" då en passning från en forskare i Kina kan innebära ett stort genombrott i USA, skriver han. I stället för att fokusera på priser och rekord bör man vid fördelning av forskningsanslag fråga sig: Hur får vi bäst forskning för pengarna? menar Arnqvist.
8 nov DI https://www.di.se/debatt/debatt-bara-jamstallda-foretag-far-folja-med-ministrar/	Debatt: Bara jämställda företag får följa med ministrar Hållbarhet och jämställdhet har allt större betydelse för ett varumärke och är eftersträvansvärt i sig. Business Sweden lanserar därför i samarbete med regeringen en ny rutin som innebär att vi ställer hållbarhetskrav på företag som deltar i offentliga främjanderesor. I samband med att statssekreterare Oscars Stenström leder en affärsdelegation till Azerbajdzjan den 8–9 november inför Business Sweden en ny rutin som innebär att vi ställer hållbarhetskrav på företag som deltar i offentliga främjanderesor. I dagarna lanseras en webbguide på Business Swedens hemsida som vänder sig till svenska företag med råd om hur man ska agera hållbart i sin exportaffär och utomlands. Samtidigt stärks utbildningsinsatserna mot små och medelstora företag runtom i landet för att främja en hållbar export.

Värt att notera

Datum/Källa	Händelse (+ev. länk)
World Economic Forum	Slutet på urbaniseringen? Om att ny teknologi ersätter städernas fördelar. https://www.weforum.org/agenda/2017/10/end-of-cities-urbanization-housebuying/
27 okt Regeringen Axel Nekham	Chef för klimatpolitiska rådet utsedd Regeringen har beslutat att utse Ola Alterå till kanslichef vid det klimatpolitiska rådet, som ska påbörja sin verksamhet den 1 januari, samma dag som den nya klimatlagen träder i kraft. Det klimatpolitiska rådet blir viktigt för att granska att alla kommande regeringars klimatpolitik är i linje med våra klimatmål.
3 nov World Resource institute	Ny klimatsajt lanseras i samband med klimattoppmötet i Bonn Den 6 nov inleddes klimattoppmötet i Bonn, Tyskland. Huvudsyftet med mötet, som är det andra sedan Paris-avtalet, är att granska hur arbetet med regelboken för avtalet fortskrider. Målsättningen är att ett förslag till regler ska vara klart att antas till COP24 som hålls i Krakow, Polen i december 2018. För att underlätta mediernas rapportering om såväl klimattoppmötet, som klimatavtalet och klimatförändringarna generellt lanserade World Resource Institute under torsdagen den nya online-plattformen Climate Watch; https://www.climatewatchdata.org/
7 nov Svenska Institutet Christina Imander	Finansiering för projektinitiering i Östersjöregionen Under november öppnar Svenska institutet en ny utlysning för stödformen ”Projektinitiering”. Med denna stödform ger Svenska institutet finansiering till samarbetsprojekt där svenska organisationer möter Östersjöregionens utmaningar tillsammans med organisationer från länderna runt Östersjön och länderna i EU:s Östliga partnerskap. Utlysningen kommer att stängas den 13 februari 2018.

Värt att notera

Datum/Källa	Händelse (+ev. länk)
World Economic Forum Maria Evertsson	Lidl i Halmstad blir först att använda självkörande bil för livsmedelsdistribution Lidl tänker starta ett pilotförsök med en självkörande elektrisk distributionsbil, en så kallad T-pod, i Halmstad hösten 2018. Den kommer att köra en sträcka på 4 km från Lidls centrallager till en av butikerna i staden. Det nystartade teknikföretaget Einride står för tekniken. http://transportnytt.se/nyhetsarkiv/item/2115-lidl-i-halmstad-blir-foerst-att-anvaenda-sjaelvkoerande-bil-foer-livsmedelsdistribution
2 nov Regeringen	Ny bredbandsattsning på glesare landsbygdsområden Vi ser behovet av att bredband byggs ut i hela landet, även i de väldigt glesa områdena. Det måste vara möjligt att bo, leva och jobba i hela landet. Vi ger därför Statens jordbruksverk i uppdrag att fördela 150 miljoner ur bredbandsmiljarden till de glesare områdena, säger landsbygdsminister Sven-Erik Bucht
3 nov World Resource Institute	Ny klimatsajt lanseras i samband med klimattoppmötet i Bonn Den 6 nov inleddes klimattoppmötet i Bonn, Tyskland. Huvudsyftet med mötet, som är det andra sedan Paris-avtalet, är att granska hur arbetet med regelboken för avtalet fortskrider. Målsättningen är att ett förslag till regler ska vara klart att antas till COP24 som hålls i Krakow, Polen i december 2018. För att underlätta mediernas rapportering om såväl klimattoppmötet, som klimatavtalet och klimatförändringarna generellt lanserade World Resource Institute under torsdagen den nya online-plattformen Climate Watch; https://www.climatewatchdata.org/
7 nov Svenska Institutet	Finansiering för projektinitiering i Östersjöregionen Under november öppnar Svenska institutet en ny utlysning för stödformen "Projektinitiering". Med denna stödform ger Svenska institutet finansiering till samarbetsprojekt där svenska organisationer möter Östersjöregionens utmaningar tillsammans med organisationer från länderna runt Östersjön och länderna i EU:s Östliga partnerskap. Utlysningen kommer att stängas den 13 februari 2018.

Värt att notera

Datum/Källa	Händelse (+ev. länk)
9 nov DN	Nya regler för utsläppsrätter i EU klara Efter utdragna klimatförhandlingar har EU:s lagstiftare kommit överens om nya, tuffare regler för handeln med utsläppsrätter, vilket är en helt central del av klimatpolitiken. Den viktigaste delen av nattens uppgörelse är att priset på så kallade utsläppsrätter i EU kommer att tredubblas. – Det är svårt att göra en exakt beräkning av hur priset kommer att påverkas, men kommissionen anser att det kommer att höjas från dagens sju euro per ton till mellan 25 och 30 euro per ton, enligt förhandlaren och EU-parlamentarikern Jytte Guteland (s).
3 nov Ny Teknik https://www.nyteknik.se/innovation/max-tegmark-det-handlar-om-vara-liv-i-framtiden-6881459	Bok av svenske fysikern Max Tegmark om artificiell intelligens Liv 3.0 – att vara människa i den artificiella intelligensens tid talar om möjligheterna men också nödvändigheten att tygla artificiell intelligens. Max Tegmark är svensk-amerikansk professor i fysik vid MIT, Massachusetts Institute of Technology i USA, och en av världens mest citerade forskare. Frågan Max Tegmark vill få oss alla att fokusera på är denna: Vad som händer den dag maskinerna kommer ikapp den mänskliga intelligensen? Inte bara på ett område utan alla. Vissa hävdar att det aldrig kommer att ske, men de flesta AI-forskare tror numera att det är en fråga om tid. När de själva fått rösta om när skiftet skulle kunna inträffa har snittgissningen landat på år 2047 (förra gången gissade de 2055).
Okt Forskningspapper om städer, "winner take it all urbanism" http://martinprosperity.org/media/2017-MPIWP-002-Winner-Take-All-Cities-Florida-Mellander-King.pdf	Richard Florida och Charlotta Mellander om "winner take it all cities" Winner-take-all urbanism is related to an urban phenomenon, the rise of so-called "superstar cities." the notion of superstar cities reflects not only their higher real estate prices, but their ability to attract disproportionate shares of global talent. the concentration of wealth will conform to a winner-take-all pattern, being more concentrated than the distribution of population especially in the alpha cities that stand at the apex of the global economy.